

Комітет Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг

Комітет Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Комітет Верховної Ради з питань економічного розвитку

Комітет Верховної Ради з питань цифрової трансформації

Комітет Верховної Ради з питань бюджету

Комітет Верховної Ради з питань антикорупційної політики

Комітет Верховної Ради з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Народним депутатам України

Міністерство енергетики України

Міністерство розвитку громад та територій України

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України

***Щодо внесення змін до проекту
Закону про енергетичну
ефективність реєстраційний номер
4507 від 17.12.2020 року***

Ми, що нижче підписалися, підтримуємо прийняття Закону України, який буде засадничим у реалізації політики в сфері енергетичної ефективності та сприятиме виконанню Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Вважаємо, прийняття проекту Закону України “Про енергетичну ефективність” в першому читанні 4 березня 2021 року кроком у вірному напрямку.

Разом з цим, вважаємо, що даний проект закону містить прогалини та потребує доопрацювання. Автори цього листа розробили пропозиції, що наведені у порівняльній таблиці, та готові представити та обговорити всі коментарі та пропоновані правки.

Наші організації щодня на практиці займаються питаннями, які будуть врегульовані даним проектом. Пропозиції правок ґрунтуються на практичному досвіді та аналізі існуючих взаємозв’язків даного документу з практичною діяльністю в майбутньому.

Загальні пропозиції надаємо у Додатку 1, пропоновані зміни до окремих статей - у Додатку 2.

Сподіваємося, що дані пропозиції будуть враховані при підготовці законопроекту до другого читання. Просимо надіслати результати розгляду листа за адресою sakaliyk@ecoclubrivne.org.

За потреби просимо звертатися до *Сакалюк Дмитра*, представника ГО «Екоклуб» (тел. +380673634110, sakaliyk@ecoclubrivne.org), який має надати контакти усіх авторів правок.

З повагою,

ГО «Екоклуб»

ГО Центр екологічних ініціатив «Екодія»

Асоціація енергоаудиторів

Асоціація енергоефективних міст України

Галина Журавська, енергоаудиторка

Валентина Гуч-Денисенко, Експертка з енергоефективності Офісу підтримки реформ при Мінрегіоні

Кирило Баранчук, інженер компанії Данфос Україна

№	Зауваження	Пропозиції щодо покращення	Автор та співавтори редакції
1	Питання енергоефективності загалом та енергоефективності будівель розділені між різними Центральними органами виконавчої влади (далі –ЦОВВ). Зважаючи, що сектор будівель в енергобалансі складає значну частину, і енергоефективність в цьому секторі напряду впливає на показники роботи систем виробництва та передачі енергії - розпорошення призведе до розмивання відповідальності та неможливості звести баланс та досягнути цілей підвищення енергоефективності	Визначити єдиний орган виконавчої влади, що відповідатиме за питання енергоефективності на всіх стадіях та в усіх секторах.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України, Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»
2	У фінансово-економічному обґрунтуванні (Пояснювальна записка до законопроекту) зазначається: <i>"Реалізація законопроекту після його прийняття не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України"</i> . Це не відповідає дійсності, адже системна робота для досягнення цілі щодо підвищення енергоефективності потребує державних стимулів та витрат. Результатом такого формулювання може бути загроза реалізації цього ключового законопроекту.	Пояснювальна записка має відображати актуальні розрахунки щодо витрат на досягнення цілі з енергетичної ефективності, яка закладається Статтею 8 даного законопроекту. Такі розрахунки для сектору будівель є у проєкті Стратегії мобілізації інвестицій у реновацію національного фонду будівель України (Мінрегіон). Мова не обов'язково йде про додаткові державні витрати, а й про зміну фокусу витрат бюджету: наприклад, частково з субсидій на енергоефективні заходи та ін. Головні засади щодо фінансування заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель прописані у Статті 16 Закону України "Про енергетичну ефективність будівель".	Акерманн Анна ГО «Екодія», Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»
3	Стаття 6 пункт 10 щодо оцінки можливості укладення енергосервісного договору не дає розуміння органам місцевого самоврядування (далі – ОМС), яку саме дію чи набір дій вони мають виконати, щоб оцінити можливість.	Описати, яким чином ОМС мають проводити оцінку можливості.	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»
4	Стаття 8 абзац 1. Усереднений показник має бути розраховано за період з 1 січня 2013 року по 31 грудня 2015 року та в подальшому від нього буде відбуватися розрахунок економії. Відсутнє будь яке пояснення щодо вибору даного періоду для розрахунку. У цей період розпочалася війна на сході України. Чи є при таких умовах цей період вдалими вибором для розрахунку усередненого показника не зрозуміло. Визначений відсоток менший ніж похибка його обрахунку. Обрахунок цільового показника в абсолютних показниках зовсім не інформативний так як залежить від ВВП, погоди і багатьох інших факторів. Якщо вже його обраховувати - то у відносних показниках на 1 ВВП з приведення до стандартних умов. При цьому показниками 2013-2015 року є не інформативними з огляду на період агресії і окупації частини території в цей період. Не врахування транспорту вилучає з балансу дуже важливу частину, яка до того ж постійно зростає.	Надати у пояснювальній записці обґрунтування даного періоду для розрахунку усередненого показника, або ж вибрати інший період та надати відповідне обґрунтування, або ж запропонувати інші підхід до розрахунку.	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб», Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України

5	Статтею 8 встановлюється цільовий показник щорічного скорочення споживання енергії. Але Законопроектом не визначено дієвих стимулів щодо скорочення споживання питомих витрат та втрат паливно-енергетичних ресурсів при виробництві та транспортуванні теплової енергії. Теплопостачальні компанії позбавлені можливості безпосередньо впливати на показник щорічного скорочення споживання теплової енергії споживачами без погіршення якості теплової енергії та відповідних комунальних послуг. А побутові споживачі зазвичай не мають можливості регулювати своє споживання теплової енергії.	Розробити та передбачити стимули	Акерманн Анна
6	Статтею 1 законопроекту вводяться терміни високоефективної та дрібномасштабної когенерації, комбінованого виробництва електричної та теплової енергії. Статтею 15 (абз. 6) пропонуються <i>"регуляторні механізми стимулювання впровадження ефективних систем теплопостачання, високоефективної когенерації та використання скидної теплової енергії"</i> . Це відкриває можливості для: (1) Будівництва нових станцій на викопних паливах, нехай і більш енергоефективного характеру, які будуть працювати десятиліттями, що ніяк не сприяє енергетичному переходу на ВДЕ та досягнення цілі кліматичної нейтральності, (2) Дає можливість завдяки державним стимулам будувати сміттєспалювальні установки з комбінованим виробництвом тепла та електроенергії ще до того, як в країні налагоджена система управління з відходами. А отже є загроза законсервувати проблему поводження з відходами також на десятиліття наперед.	Законопроект має враховувати не лише Директиву 27 ЄС (яка буде оновлюватися в Євросоюзі), але й Директиву ЄС з ВДЕ, 4-й енергетичний пакет, кліматичні цілі та Національний план збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії . А саме: (1) фокусуватися першочергово на зниженні попиту через енергоефективні заходи кінцевих споживачів, (2) надавати перевагу та державні стимули когенерації зі сталих відновлюваних джерел енергії, (3) надавати перевагу низькотемпературним системам опалення: таким як теплові насоси. 4) фокусуватись на зниженні попиту через енергоефективні заходи, це першочергове завдання. 5) Відносно когенерації, то надавати стимули системам які використовують альтернативні та вуглецево-нейтральні види палива та високоманевровим системам використовуючим такі види палива. 6) Надавати перевагу централізованим системам теплопостачання, в тому числі низькотемпературним системам теплопостачання та індивідуального опалення з використанням теплових насосів.	Акерманн Анна ГО «Екодія», Баранчук Кирило, компанія Данфос
7	Законопроект ігнорує брак спеціалістів-енергоменеджерів у ОМС та не передбачає шляхів для подолання цієї проблеми. В Україні є 1439 громад (31 з яких є на окупованих територіях), а питаннями енергоменеджменту займаються не більше 300 громад (згідно даних ДАЕЕ, дослідження GIZ, дослідження Асоціації енергоефективних міст України). Такий стан речей означає значні ризики для якісного виконання закону у більшості українських громад та може дискредитувати ідею енергоменеджменту.	Передбачити в законі пункт, що зобов'яже включати енергоменеджерів у штат ОМС; включити вимогу до їх кваліфікації має бути окремою штатною одиницею; передбачити програму підготовки та підвищення кваліфікації кадрів у сфері енергоменеджменту на наступні 5-7 років.	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»
8	Пункти 12-14 статті 12 ведуть на не існуючі пункти у статті 14	Виправити посилання	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»
9	У статті 12. Національна система енергетичного моніторингу, існує перелік інформації яку має містити дана система. У цьому пункту відсутня інформація про поточний стан	Пропонується додати окремій абзац у статті 12, який буде описувати створення державної он-лайн системи збору та аналізу споживання енергії в бюджетних	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб», автор готовий долучитися до

	споживання енергії в бюджетних закладах та архів зі зберігання відповідної інформації за попередні періоди.	зкладах в країні та архів зі зберігання даних за попередні періоди. Фактично така державна система буде агрегувати інформацію, яку будуть збирати відповідні локальні програмні продукти в ОМС та ЦОВВ.	опису даного абзацу та підпунктів по взаємодії державної системи та місцевих (локальних) систем збору та аналізу споживання енергії в бюджетних установах
10	У законі упущено питання стимулювання працівників у сфері енергоменеджменту, що завдяки праці в даній сфері досягли економії споживання енергії.	Додати у закон статтю, яка буде містити загальні підходи до стимулювання працівників різних рівнів сфери енергоменеджменту.	Сакалюк Дмитро, ГО «Еко клуб», автор готовий долучитися до опису даної статті
11	У статті 17 відсутнє стимулювання інших державних та місцевих цільових програм враховувати питання енергоефективності	Додати у статтю 17 відповідний пункт	Сакалюк Дмитро, ГО «Еко клуб»
12	Текст законопроекту не містить зобов'язань щодо цілей планів дій сталого енергетичного розвитку та клімату, а також регіональних програм енергетичної ефективності. Аналіз ГО «Еко клуб» наявних планів дій показує, що підбираючи базовий рік можна уникнути реальних зобов'язань з підвищення енергетичної ефективності.	Розробити та включити підходи, які б не допускали прийняття вказаних документів, з цілями, що нижчі від національної.	Андрій Мартинюк, ГО «Еко клуб»
13	Не визначені строки розробки підзаконних актів, що по досвіду нівелює вимоги статей закону	Визначити конкретні терміни по розробці методик, та інших підзаконних актів	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
14	Відсутні штрафні санкції до постачальників енергоресурсів за ненадання відповідної інформації	Доповнити	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
15	Стаття 9 написана з ухилом на промисловий енергоаудит великого підприємства, і тому енергоаудит для інших суб'єктів господарювання прописаний недосконало. Так, прикладні моменти, хто і за яких умов проводить енергоаудит наведені в п.8. та 9. Виникає багато питань та незрозумілостей з цього приводу.	Узгодити	Журавська Галина, енергоаудиторка
16	Стаття 9. п.8. та п.9. Пропозиція поміняти місцями пункти 8 та 9, оскільки з початку варто прописати зобов'язання щодо проведення першого енергоаудиту (зараз це п.9), а потім вказувати умови проведення наступних енергоаудитів (зараз це п.8)	Узгодити	Журавська Галина, енергоаудиторка
17	стаття 1,6 енергетична ефективність – співвідношення між роботою, послугами, товарами або енергією на виході та витраченої енергією на вході;	З точки зору фізики таке визначення правильне. З точки зору державних політик – у нас відсутнє розуміння способів вимірювати роботу, послуги і товари на виході, незважаючи на те, що такий підхід міститься у Директиві 27 ЄС.	Святослав Павлюк, Асоціація енергоефективних міст України

18	Коментар відносить до статті 9 п.8 інші суб'єкти господарювання у випадку отримання державної підтримки на здійснення заходів з енергоефективності зобов'язані проводити енергетичний аудит кожні чотири роки, починаючи з дати проведення останнього енергетичного аудиту. Тобто, якщо суб'єкт господарювання одноразово отримав державну підтримку на здійснення заходів з енергоефективності, навіть одноразово, та провів первинний енергоаудит (одного зі своїх об'єктів – в «межах здійснення енергетичного аудиту»), то незрозуміло чи повинен він і надалі проводити енергоаудит кожні 4 роки. Також незрозуміло, на яких об'єктах та у яких межах проводити енергоаудити.	Під поняття «інші суб'єкти господарювання» входять як середнє, мале та мікро- підприємства, всі форми суб'єктів державної влади та місцевого самоврядування. Все це дуже різні випадки, різний майновий стан та методи управління. Тому необхідно конкретніше прописати, в яких випадках «інші суб'єкти господарювання» повинні проводити енергоаудити (той же випадок з ОСББ).	Журавська Галина, енергоаудиторка
----	--	--	--------------------------------------

Додаток 2

№	Стаття/абз ац/підпунк т	Чинна редакція	Зауваження/пропозиції	Редакція, що пропонується	Автор та співавтори редакції
1	1/1/6	економія енергії – обсяг скорочення споживання енергії, який визначається шляхом зіставлення обсягів споживання, вимірених та/або розрахованих до та після впровадження енергоефективних заходів із забезпеченням нормалізації зовнішніх умов, які впливають на енергоспоживання;	Трактування "забезпечення нормалізації зовнішніх умов" неоднозначне і може стати перешкодою для реалізації заходів, які ведуть не до скорочення споживання порівняно з попередніми періодами, а до зменшення споживання відносно потреб (типовий приклад, забезпечення відсутньої вентиляції у школах та дитсадках).	економія енергії – обсяг скорочення споживання енергії, який визначається шляхом зіставлення нормативних обсягів споживання , вимірених та/або розрахованих до та після впровадження енергоефективних заходів;	Андрій Мартинюк. ГО «Екоclub»
2	1/12	ефективне централізоване тепло- та холодопостачання – система централізованого теплопостачання або холодопостачання, що використовує мінімум 50% відновлюваної енергії, або 50% скидної теплової, або 75% тепла когенерації, або 50% сукупності такої енергії та тепла;	Ефективність системи ЦТ визначається лише за характеристиками джерела виробництва теплової енергії? Тобто лише застосуванням відновлюваної, скидної енергії чи енергії тепла когенерації характеризують ефективність системи ЦТ? А методи/способи розподілу в цій системі можуть бути неефективними, але при застосування ВЕД система все одно буде вважатись ефективною?	ефективне централізоване тепло- та холодопостачання – система централізованого теплопостачання або холодопостачання, що використовує мінімум 50% відновлюваної енергії, або 50% скидної теплової, або 75% тепла когенерації, або 50% сукупності такої енергії та тепла з збалансованим розподілом, де всі споживачі, на рівні окремої будівлі, мають систему обліку та регулювання тепло- та холодноспоживання.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудитор ів України
3	1/1/13	Заходи з енергоефективності – заходи, результатом реалізації яких є зниження питомих витрат енергії, яке можна виміряти або розрахувати	Термін «заходи з енергоефективності – заходи, результатом реалізації яких є зниження питомих витрат енергії, яке можна виміряти або розрахувати» не забезпечує належне розуміння його	Заходи з енергоефективності - заходи з технічних, економічних, поведінкових змін, результатом реалізації яких є зниження (питомого !!! - СП) споживання енергії під час ведення діяльності, надання послуг або енергії	Акерманн Анна, ГО «Екодія»

			змісту, особливо у контексті визначення поняття «енергетична ефективність» у п. 6 ч. 1 ст. 1 проекту. Зокрема, виникають питання, про які питомі витрати енергії йдеться, чому йдеться саме та лише про зниження питомих витрат енергії тощо.		
4	1/1/22	продукт, що споживає енергію (енергоспоживчий продукт) – будь-який товар, який при використанні впливає на споживання енергії, і введений в обіг та/або в експлуатацію, в тому числі елементи, що можуть бути частиною таких продуктів, які введені в обіг та/або в експлуатацію як окремі частини продукту і екологічні характеристики яких можуть бути незалежно оцінені;	Визначення, що не дозволяє однозначно трактувати, що ж це таке, і чим енергоспоживаючий продукт відрізняється від інших	продукт, що споживає енергію (енергоспоживчий продукт) – будь-який товар, який при використанні споживає енергію, або впливає на споживання енергії іншими системами і енергетична ефективність якого в порівнянні з іншими аналогічними продуктами може бути оцінена;	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
5	1/1/24	розумні мережі – електричні мережі, що об'єднують в економічно доцільний спосіб учасників ринку електричної енергії та дозволяють керувати передачею енергії та її споживанням з метою підвищення надійності електропостачання та безвідмовності роботи енергетичної системи;	Не зрозуміло за рахунок чого мережі розумнішають. Формально під визначення потрапляють і існуючі мережі – ними можна керувати для підвищення надійності та безвідмовної роботи чим і займаються диспетчери енергоринку. Доповнити фразою «та мінімізують витрати енергії».	Інтелектуальна мережа - це електромережа, управління якою базується на цифрових технологіях, і яка використовується для постачання електроенергії споживачам з використанням двостороннього цифрового зв'язку. Ця система дозволяє здійснювати моніторинг, аналіз, контроль та управління генерацією, постачанням та споживанням, з метою підвищення ефективності, зменшення споживання енергії та витрат, а також для підвищення прозорості та надійності постачання енергії.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
6	1/1/25	система енергетичного менеджменту – комплекс взаємопов'язаних елементів, що формують систему управління енергетичним споживанням, яка включає в себе організаційну структуру, функції управління, обов'язки та відповідальність, стратегію, процедури, процеси, ресурси для формування, впровадження, досягнення цілей енергетичної ефективності;	Не відповідає визначенню в стандарті – необхідно привести у відповідність для уникнення розбіжностей.	система енергетичного менеджменту; система енергоменеджменту - набір взаємопов'язаних або взаємодійних елементів, що визначають енергетичну політику та енергетичні завдання, а також процеси і процедури для досягнення цієї політики та цих цілей	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
7	3/1/1	надання переваги заходам з енергоефективності, які зменшують попит на енергію, при розробці нормативно-правових актів, стратегічних документів державної політики та прийнятті рішень щодо з	Не врегульовано питання розрахунку економічної доцільності, що може приводити до маніпулювання при виборі рішень	надання переваги заходам з енергоефективності, які зменшують попит на енергію, при розробці нормативно-правових актів, стратегічних документів державної політики та прийнятті рішень щодо з фінансування заходів з розвитку	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоclub», Акерманн

		фінансування заходів з розвитку ОЕС України, об'єктів газової інфраструктури чи об'єктів у сфері теплопостачання, якщо заходи з енергоефективності є більш економічно доцільними		ОЕС України, об'єктів газової інфраструктури чи об'єктів у сфері теплопостачання, якщо заходи з енергоефективності є більш економічно доцільними за життєвий цикл та приють зменшенню впливу на клімат	Анна, ГО «Екодія»
8	3/1/10		Відсутнє положення про заохочення ОМС до діяльності в сфері енергоефективності	Заохочення органів місцевого самоврядування до діяльності спрямованої на підвищення енергоефективності	Андрій Мартинюк, ГО «Еко клуб», Акерманн Анна, ГО «Екодія»
9	4	Управління у сфері забезпечення енергетичної ефективності у межах своїх повноважень здійснюють: Кабінет Міністрів України; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд); центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива; місцеві державні адміністрації; органи місцевого самоврядування.	Не можна розділяти управління енергоефективністю передачі і одного з найбільших споживачів (будівлі) між різними органами	"Управління у сфері забезпечення енергетичної ефективності у межах своїх повноважень здійснюють: Кабінет Міністрів України; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива; місцеві державні адміністрації; органи місцевого самоврядування."	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
10	4/8/1	розробляють та затверджують плани дій сталого енергетичного розвитку;	упущено кліматичну складову	розробляють та затверджують плани дій сталого енергетичного розвитку та клімату;	Сакалюк Дмитро, ГО «Еко клуб», Акерманн Анна, ГО «Екодія»

11	4/8/4	створюють місцеві фонди для фінансової підтримки енергоефективних програм та планів дій сталого енергетичного розвитку, заходів з енергоефективності, та здійснюють контроль фінансування;	Не передбачено потенційне залучення фінансування від приватного сектору. Упущено кліматичну складову.	створюють місцеві фонди та інші інституції включно з залученням коштів від фізичних та юридичних осіб для фінансової підтримки енергоефективних програм та планів дій сталого енергетичного розвитку та клімату , заходів з енергоефективності, та здійснюють контроль фінансування;	Андрій Мартинюк, Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб», Акерманн Анна, ГО «Екодія»
12	5/2		додати до переліку національно визначений внесок до Паризької угоди	Національна ціль з енергоефективності розраховується в абсолютних значеннях первинного споживання енергії та кінцевого споживання енергії центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива. При розрахунку Національної цілі з енергоефективності враховуються національно визначений внесок до Паризької угоди , вимоги актів законодавства Європейського Союзу, нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства, положення цього Закону, інших стратегічних документів, що визначають планові показники в сфері енергоефективності, заходів стимулювання енергоефективності.	Андрій Мартинюк, ГО «Екоклуб», Акерманн Анна, ГО «Екодія»
13	5/8	Порядок здійснення збору первинної інформації, моніторингу та оцінки виконання Національного плану, в тому числі через електронну Національну систему моніторингу та верифікації (за наявності такої системи) визначається Кабінетом Міністрів України.	Система або створюється або ні. Не може бути "за наявності". Не варто піднімати це на рівень Кабміну, де це все буде дуже повільно.	Порядок здійснення збору первинної інформації, моніторингу та оцінки виконання Національного плану, в тому числі через електронну Національну систему моніторингу та верифікації визначається ЦОВВ, що формує політику в сфері енергоефективності.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
14	5/10	Обласні державні адміністрації можуть затверджувати регіональні плани дій з енергоефективності, про що інформують центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження,	відповідне формулювання ніяким чином не змінює існуючу ситуацію та не призводить до появи відповідних планів	Обласні державні адміністрації розробляють та затверджують регіональні плани дій з енергоефективності, про що інформують центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива. Плани	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб», Акерманн Анна, ГО «Екодія»

		Відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.		мають містити стратегічні цілі, індикатори виконання, джерела та обсяги фінансування, розрахунковий обсяг економії від реалізації заходів, опис методичних підходів до розрахунку досягнутого обсягу економії енергії при впровадженні заходів з енергоефективності, відповідальних за реалізацію.	
15	5/11	Органи місцевого самоврядування можуть розробляти та затверджувати плани дій сталого енергетичного розвитку, в якому містяться заходи, що повинні вживатись з метою досягнення цілей у сферах енергоефективності, енергетичного розвитку та адаптації до змін клімату, в тому числі щодо зменшення викидів діоксиду вуглецю, з урахуванням цілей Європейського Союзу у зазначених сферах.	відповідне формулювання ніяким чином не змінює існуючу ситуацію та не призводить до появи відповідних планів, упущено кліматичну складову	Органи місцевого самоврядування розробляють та затверджують плани дій сталого енергетичного розвитку та клімату, в якому містяться заходи, що повинні вживатись з метою досягнення цілей у сферах енергоефективності, енергетичного розвитку та адаптації до змін клімату, в тому числі щодо зменшення викидів діоксиду вуглецю, з урахуванням цілей Європейського Союзу у зазначених сферах.	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоclub», Акерманн Анна, ГО «Екодія»
16	5/12	Цілі та заходи регіональних планів дій з енергоефективності та планів дій сталого енергетичного розвитку узгоджуються з Національною ціллю з енергоефективності та Національним планом дій.	Упущено кліматичну складову. Ключовим документом кліматичної політики є національний визначений внесок України до Паризької угоди, який затверджується Кабінетом Міністрів України. Зараз до подання в Секретаріат ООН готується Другий національно визначений внесок, який буде періодично оновлюватися (тому у редакції запропоновано формулювання "актуальний").	Цілі та заходи регіональних планів дій з енергоефективності та планів дій сталого енергетичного розвитку та клімату узгоджуються з Національною ціллю з енергоефективності, Національним планом дій з енергоефективності та актуальним національно визначеним внеском України до Паризької угоди.	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоclub», Акерманн Анна, ГО «Екодія»
17	6/1	При проведенні публічних закупівель органами державної влади енергоспоживчих продуктів (товарів), вартість яких дорівнює або перевищує суму, визначену в пункті 1 частини першої статті 3 Закону України “Про публічні закупівлі”, клас енергетичної ефективності таких продуктів (товарів) повинен відповідати максимальному класу енергетичної ефективності встановленому нормативно-правовими актами у сфері енергетичного маркування або індикативним	Фактично більшість товарів таких як лампи, офісна, кухонна техніка, які дійсно можуть вплинути на зниження енергоспоживання, але коштують значно менше ніж обмеження в статті, виведені з під дії закону.	При проведенні публічних закупівель органами державної влади енергоспоживчих продуктів (товарів) клас енергетичної ефективності таких продуктів (товарів) повинен відповідати максимальному класу енергетичної ефективності встановленому нормативно-правовими актами у сфері енергетичного маркування або індикативним показникам, визначеним нормативно-правовими актами у сфері екодизайну.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України

		показникам, визначеним нормативно-правовими актами у сфері екодизайну.			
18	6/2	Вимоги частин першої та другої цієї статті застосовуються за умови, що вартість предмета закупівлі товару дорівнює або перевищує суму, визначену в пункті 1 частини першої статті 3 Закону України "Про публічні закупівлі".	Фактично, більшість товарів таких як лампи, офісна, кухонна техніка, які дійсно можуть вплинути на зниження енергоспоживання, але коштують значно менше ніж обмеження в статті, виведені з під дії закону.	Вилучити абзац.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
19	6/6/2	наявності підстав, що підтверджують економічну та технічну недоцільність застосування частини першої цієї статті на момент придбання відповідних продуктів (товарів) і послуг або обмеження конкуренції чи дискримінації учасників.	Під це можна підвести все що завгодно. Робота має йти по шляху присвоєння класів з обґрунтуванням економічної доцільності. Аналогічно не доцільно застосовувати тут "обмеження конкуренції". Натомість міг би бути застосований показник "вартості життєвого циклу", що об'єктивно визначав би ефективність	Вилучити абзац.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
20	6/6/2	Підтвердження економічної та технічної недоцільності придбання енергоспоживчих продуктів (товарів), які відповідають максимальному класу енергетичної ефективності або індикативним показникам, визначеним нормативно-правовими актами у сфері екодизайну, чи придбання послуг, для надання яких використовуються такі продукти (товари), здійснюється у порядку, який враховує, зокрема оцінку вартості життєвого циклу продукції, та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері публічних закупівель.	По-перше, визначення такого ЦОВВ офіційно не знайдено, а по-друге, цим має займатися ЦОВВ, що займається енергоефективністю, а не закупівлями	Підтвердження економічної та технічної недоцільності придбання енергоспоживчих продуктів (товарів), які відповідають максимальному класу енергетичної ефективності або індикативним показникам, визначеним нормативно-правовими актами у сфері екодизайну, чи придбання послуг, для надання яких використовуються такі продукти (товари), здійснюється у порядку, який враховує, зокрема оцінку вартості життєвого циклу продукції, та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері енергетичної ефективності	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
21	6/7	У випадку придбання чи укладення договорів найму (оренди) будівель центральними органами виконавчої влади, предметом таких договорів можуть бути виключно будівлі, які відповідають мінімальним вимогам до енергетичної ефективності будівель.	Цей пункт практично неможливо реалізувати в найближчі роки з огляду на кількість органів ЦОВВ і кількість будівель, що відповідають мінімальним вимогам	Відтермінувати період початку дії цього пункту	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України

22	8/9	Методика визначення розмірів внесків, які сплачуються зобов'язаними сторонами до Фонду енергоефективності відповідно до пункту 3 частини сьомої цієї статті, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд).	Пункт потребує вилучення, оскільки статтею 9 Закону України «Про Фонд енергоефективності» питання формування статутного капіталу Фонду енергоефективності врегульовано.	Вилучити абзац.	Акерманн Анна, ГО «Екодія»
23	9/3	Істотними умовами договору про проведення енергетичного аудиту є: 1) строк проведення енергетичного аудиту; 2) вартість енергетичного аудиту; 3) зобов'язання повідомити замовника про наявність конфлікту інтересів; 4) межі здійснення енергетичного аудиту; 5) порядок проведення енергетичного аудиту; 6) результат енергетичного аудиту; 7) вимоги до звіту з енергетичного аудиту; 8) порядок визначення та компенсації шкоди, яка може бути заподіяна енергоаудитором внаслідок неякісного та/або несвоєчасного виконання покладених на нього обов'язків або у разі надання недостовірних результатів енергетичного аудиту; 9) умова щодо звільнення від відповідальності енергоаудитора у разі надання замовником енергетичного аудиту недостовірних даних, що спричинили спотворення результатів такого енергетичного аудиту.	Пропонуємо виключити положення щодо умов договору, оскільки вимоги до енергетичного аудиту вже достатньо врегульовані чинним стандартом ДСТУ ISO 50002:2016 Енергетичні аудити. Вимоги та настанова щодо їх проведення	Вилучити абзац.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
24	9/5	За результатами здійснення енергетичного аудиту складається звіт з енергетичного аудиту. Мінімальні вимоги до структури та змісту звіту з енергетичного аудиту затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ефективного	Пропонуємо дати відсилання до вже чинних стандартів	За результатами здійснення енергетичного аудиту складається звіт з енергетичного аудиту відповідно до вимог національних стандартів України, що гармонізовані з міжнародними стандартами	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України

		використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд).			
25	9/7/2	«У разі, якщо за результатами моніторингу енергетичних аудитів було виявлено, що витяги зі звітів з енергетичного аудиту не відповідають вимогам законодавства, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива надсилає повідомлення енергетичному аудиту про те, що у разі повторного порушення законодавства енергетичним аудитором відповідна інформація буде передана кваліфікаційним комісіям для прийняття рішень відповідно до вимог цього Закону.	Пропонуємо передбачити можливість усунення недоліків (аналогічно з підходом до проектної документації), що відповідатиме інтересам як замовників, так і виконавців послуг з енергоаудиту	У разі, якщо за результатами моніторингу енергетичних аудитів було виявлено, що витяги зі звітів з енергетичного аудиту не відповідають вимогам законодавства, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива надсилає повідомлення енергетичному аудиту про необхідність привести у відповідність до вимог чинного законодавства енергетичні аудити та витяги зі звітів з енергетичного аудиту.	
26	9/8	Суб'єкти великого підприємництва в значенні Господарського кодексу України, а також інші суб'єкти господарювання у випадку отримання державної підтримки на здійснення заходів з енергоефективності, зобов'язані проводити енергетичний аудит кожні чотири роки, починаючи з дати проведення останнього енергетичного аудиту.	Обов'язкова норма щодо проведення енергоаудитів у випадку державної підтримки на провадження заходів ЕЕ може бути бар'єром в отриманні грантів підприємствами та іншими суб'єктами. Енергоаудит підприємств виконується для всього підприємства, ця робота може займати від 6-12 місяців та коштувати близько 10-20 тис євро. Також наявна норма в законі, написана так наче аудит робиться не «до» отримання державної підтримки на впровадження заходів, а "після". Пропонується на рівні розробки програм підтримки визначати, в яких саме випадках потрібний Енергоаудит підприємств, а не в законі.	Суб'єкти великого підприємництва в значенні Господарського кодексу України зобов'язані проводити енергетичний аудит кожні чотири роки, починаючи з дати проведення останнього енергетичного аудиту.	Гуч-Денисенко Валентина, Офіс підтримки реформ Мінрегіону, Журавська Галина, енергоаудитор ка
27	9/9	Суб'єкти великого підприємництва, а також інші суб'єкти господарювання у випадку	У випадку, якщо формулювання статті 9 пункту 9 залишити у існуючому вигляді	Узгодити	Журавська Галина,

		отримання державної підтримки на здійснення заходів з енергоефективності звільняються від обов'язку проведення енергетичного аудиту у разі запровадження системи енергетичного та/або екологічного менеджменту, яка сертифікована відповідно до гармонізованих європейських та міжнародних стандартів та яка передбачає проведення енергетичного аудиту відповідно до вимог, визначених законом	це не дасть можливості використовувати уже діючі в Україні інструменти як приклад систему енергоменеджменту «Європейська енергетична відзнака»		енергоаудитор ка
28	10/1	<p>Підтвердження кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із здійснення енергетичного аудиту, проводиться кваліфікаційними комісіями. Кваліфікаційні комісії створюються установами та організаціями, які були акредитовані у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку.</p> <p>Порядок підтвердження кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із здійснення енергетичних аудитів та кваліфікаційні вимоги до енергетичних аудиторів, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд).</p> <p>Термін дії кваліфікаційного атестата становить п'ять років.</p>	<p>Переплутані поняття "атестація" та "сертифікація".</p> <p>Зважаючи, що енергетичний аудит описаний у відповідних стандартах, в т. ч. гармонізованих - не потрібно окремий порядок підтвердження. Достатньо запустити процес відповідно до системи сертифікації персоналу. Потрібно розділити процедуру для тих хто вперше будуть підтверджувати кваліфікацію осіб і тих які будуть подаватися через 5 років, які уже зробили звіти з енергоаудиту. Інакше, буде ситуація, як зараз в енергетичній сертифікації будівель, що на протязі 5 років було енергоаудитор розробив більше 100 сертифікатів і знову вимушений проходити процедури через 5 років, як початківець.</p>	<p>Підтвердження кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із здійснення енергетичного аудиту, проводиться кваліфікаційними комісіями. Кваліфікаційні комісії створюються установами та організаціями, які були акредитовані у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку.</p> <p>Порядок підтвердження кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із здійснення енергетичних аудитів та кваліфікаційні вимоги до енергетичних аудиторів, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд). Підтвердження кваліфікації осіб здійснюється як первинне та повторне підтвердження кваліфікації.</p> <p>Первинне підтвердження кваліфікації осіб здійснюється щодо осіб, які вперше проходять процедуру кваліфікації а також осіб, кваліфікаційний сертифікати яких анульовано. Повторне підтвердження кваліфікації осіб здійснюється щодо осіб, які отримали кваліфікаційний сертифікат за результатами здійснення первинної сертифікації, строк дії якого закінчується або закінчився. Термін дії кваліфікаційного сертифіката становить п'ять років.</p>	<p>Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України, Гуч-Денисенко Валентина, Офіс підтримки реформ Мінрегіону</p>

29	10/2	До підтвердження кваліфікації допускаються особи, які одночасно відповідають таким вимогам:			Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
30		здобули відповідну вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня вищої освіти;	В даному випадку енергоаудиторами можуть бути майже хто завгодно без необхідних знань та навичок. Також немає розподілу спеціалістів відповідно до категорій: будівлі, процеси, транспорт	здобули відповідну вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня вищої освіти за напрямками: - енергетика, енергетичний менеджмент, механіка, будівництво, технології виробництва	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
31		мають досвід роботи не менш ніж три роки в сферах енергетики, енергетичної ефективності, енергозбереження, енергетичного аудиту, сертифікації енергетичної ефективності будівель, будівництва та архітектури або житлово-комунального господарства;		Були сертифіковані по напрямку "енергетичний аудит"	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
32		брали участь у здійсненні не менш ніж трьох енергетичних аудитів до набрання чинності цим Законом, або брали участь у здійсненні не менш ніж трьох енергетичних аудитів спільно з кваліфікованим енергетичним аудитором, або склали не менш, ніж три енергетичні сертифікати у випадку підтвердження кваліфікації для проведення енергетичних аудитів будівель.		Вилучити	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
33		про невідповідність вимогам законодавства двох або більше складених енергетичним аудитором витягів зі звіту з енергетичного аудиту, що надійшла за результатами проведеного моніторингу відповідно до частини дев'ятої цієї статті;	У держави немає спроможності перевіряти з достатньою якістю ці витяги, причому вони будуть дуже різні для різних підприємств.	Вилучити	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
34	10/4/1	про невідповідність вимогам законодавства двох або більше складених енергетичним аудитором витягів зі звіту з енергетичного аудиту, що надійшла за результатами	Пропонуємо передбачити можливість усунення недоліків, що відповідатиме інтересам як замовників, так і виконавців послуг з енергоаудиту	про невідповідність вимогам законодавства двох або більше складених енергетичним аудитором витягів зі звіту з енергетичного аудиту, що надійшла за результатами проведеного моніторингу відповідно до частини дев'ятої цієї	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України

		проведеного моніторингу відповідно до частини дев'ятої цієї статті		статті, та неусунення енергетичним аудитором недоліків енергетичного аудиту та витягів зі звітів з енергетичного аудиту в установлений строк	
35	10/11/3	проведення незалежного моніторингу звітів енергетичних аудитів.	Такий моніторинг не можна вважати незалежним. При цьому стаття суперечить "не розголошенні" інформації про підприємство та містить корупційні складові	Вилучити	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України
36	11/7	Останній абзац «Системи енергетичного менеджменту суб'єктів господарювання повинні бути сертифіковані акредитованими в Україні органами сертифікації відповідно до гармонізованих європейських та міжнародних стандартів	Внести необхідно зміни до цього пункту, щоб врахувати діючу на території України ефективну систему енергоменеджменту «Європейська енергетична відзнака» і не виводити її з правового поля	Системи енергетичного менеджменту суб'єктів господарювання повинні бути сертифіковані акредитованими в Україні органами сертифікації відповідно до вимог міжнародних систем енергоменеджменту або гармонізованих європейських та міжнародних стандартів	Журавська Галина, енергоаудиторка
37	12/2/1	забезпечення громадян, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та організацій інформацією про рівень енергетичної ефективності в країні;	Відсутність інформації про споживання енергії у попередні періоди та поточне споживання не дає можливості якісно оцінити рівень енергетичної ефективності	забезпечення громадян, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та організацій інформацією про рівень енергетичної ефективності в країні, поточний стан енергоспоживання та споживання за попередні періоди;	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»
38	12/2/5	моніторинг щодо наявності планів дій сталого енергетичного розвитку, і звіти про їх реалізацію;	випущено питання клімату	моніторинг щодо наявності планів дій сталого енергетичного розвитку та клімату , і звіти про їх реалізацію;	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб», Акерманн Анна, ГО «Екодія»
39	12/6/15	інформація про плани дій сталого енергетичного розвитку, і звіти про їх реалізацію;	випущено питання клімату	інформація про плани дій сталого енергетичного розвитку та клімату , і звіти про їх реалізацію;	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб», Акерманн Анна, ГО «Екодія»
40	15/1	Органи місцевого самоврядування розробляють схеми теплопостачання міст та інших населених пунктів України, у порядку встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, на основі оптимального поєднання централізованих та	випущено питання екологічної безпеки	Органи місцевого самоврядування розробляють схеми теплопостачання міст та інших населених пунктів України, у порядку встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, на основі оптимального поєднання централізованих та автономних систем теплопостачання та	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»,

		<p>автономних систем теплопостачання та врахуванням можливості встановлення централізованих систем холодопостачання, з використанням методу аналізу витрат і вигід. Схема теплопостачання визначає економічно ефективний варіант постачання теплової енергії та холоду, який сприяє наближенню існуючої системи до показників ефективного централізованого теплопостачання, сприяє зменшенню обсягу використання енергетичних ресурсів для виробництва, транспортування та постачання одиниці теплової енергії чи холоду споживачам. З метою планування економічно ефективного варіанта теплопостачання у населених пунктах, в яких передбачається істотне оновлення діючих теплогенеруючих об'єктів або будівництво нових потужностей теплової генерації, до початку проведення робіт з будівництва, реконструкції або технічного переоснащення в разі, коли планується будівництво нової установки тепловою потужністю понад 20 МВт або істотне оновлення існуючої установки загальною тепловою потужністю понад 20 МВт, здійснюється аналіз витрат і вигід щодо оцінки потенціалу застосування високоефективної когенерації.</p>		<p>врахуванням можливості встановлення централізованих систем холодопостачання, з використанням методу аналізу витрат і вигід. Схема теплопостачання визначає економічно ефективний варіант постачання теплової енергії та холоду, який сприяє наближенню існуючої системи до показників ефективного централізованого теплопостачання, сприяє зменшенню обсягу використання енергетичних ресурсів для виробництва, транспортування та постачання одиниці теплової енергії чи холоду споживачам. При визначенні схеми також обов'язково враховується екологічна складова рішення. З метою планування економічно ефективного варіанта теплопостачання у населених пунктах, в яких передбачається істотне оновлення діючих теплогенеруючих об'єктів або будівництво нових потужностей теплової генерації, до початку проведення робіт з будівництва, реконструкції або технічного переоснащення в разі, коли планується будівництво нової установки тепловою потужністю понад 20 МВт або істотне оновлення існуючої установки загальною тепловою потужністю понад 20 МВт, здійснюється аналіз витрат і вигід щодо оцінки потенціалу застосування високоефективної когенерації.</p>	
41	15/6	<p>Кабінет Міністрів України на підставі національного звіту з комплексної оцінки потенціалу застосування ефективного централізованого теплопостачання та високоефективної когенерації розробляє та затверджує державні програми, впроваджує фінансові чи регуляторні механізми стимулювання впровадження ефективних систем теплопостачання, високоефективної когенерації та використання скидної теплової енергії.</p>	<p>"... стимулювання впровадження ефективних систем теплопостачання, високоефективної когенерації та використання скидної теплової енергії": Не відповідає основним кліматичним та екологічним засадам державної політики. Відкриває можливість для: (1) Будівництва нових станцій на викопних паливах, нехай і більш енергоефективного характеру, які будуть працювати десятиліттями, що ніяк не сприяє енергетичному переходу на ВДЕ та досягнення цілі кліматичної</p>	<p>Кабінет Міністрів України на підставі національного звіту з комплексної оцінки потенціалу застосування ефективного централізованого теплопостачання та високоефективної когенерації розробляє та затверджує державні програми, впроваджує фінансові чи регуляторні механізми стимулювання впровадження ефективних систем теплопостачання, високоефективної когенерації та використання скидної теплової енергії. Відповідні державні програми, фінансові чи регуляторні механізми пріоритезують стимулювання систем теплопостачання та високоефективної когенерації</p>	<p>Акерманн Анна, ГО «Екодія»</p>

			нейтральності, (2) Дає можливість завдяки державним стимулам будувати сміттєспалювальні установки з комбінованим виробництвом тепла та електроенергії ще до того, як в країні налагоджена система управління з відходами. Є загроза консервації проблеми поводження з відходами на десятиліття наперед.	на відновлюваних джерелах енергії, у відповідності до ... [Проекту закону Про управління відходами, Національного плану з енергетики та клімату на 2021-2030 роки]	
42	18/1	З метою підтримки ініціатив щодо енергоефективності, впровадження інструментів стимулювання і підтримки здійснення заходів з енергетичної ефективності будівель та енергозбереження утворюється Фонд енергоефективності, який діє відповідно до Закону України «Про Фонд енергоефективності».	Дублюється Закон України " Про Фонд енергоефективності ". Наявність дублюючого регулювання у різних законах створює ризики для потенційного зловживання, утворення юридичних колізій, неефективного регулювання тощо.	Вилучити абзац.	Акерманн Анна, ГО «Екодія»
43	18/2	З метою реалізації державної політики у сфері забезпечення енергетичної ефективності можуть створюватися інші фонди.	Варто відразу прописати основні принципи діяльності таких Фондів, щоб не вийшли "теплі кредити - 2". Фонди мають системно наповнюватися коштами (сталість), має бути моніторинг і верифікація результатів (прозорість) і націленість на реальний результат зменшення енергоспоживання (результативність). Також з огляду на пропозицію виключити перший абзац даної статті, пропонується замінити "інші фонди" на "цільові державні фонди".	З метою реалізації державної політики у сфері забезпечення енергетичної ефективності можуть створюватися цільові державні фонди, що мають діяти на принципах прозорості, сталості фінансування та результативності з точки зору підвищення енергетичної ефективності.	Акерманн Анна, ГО «Екодія»
44	19/3	За умови впровадження схеми зобов'язань з енергоефективності, порушення зобов'язаними сторонами вимог щодо досягнення цільового показника щорічного скорочення споживання енергії тягне за собою накладення штрафу на таких суб'єктів у розмірі 0,6 грн/кВт*год недосягнутої економії енергії.	Штраф має бути прив'язаний до обсягів недосягнутого скорочення, а не до тарифу в грн.	" За умови впровадження схеми зобов'язань з енергоефективності, порушення зобов'язаними сторонами вимог щодо досягнення цільового показника щорічного скорочення споживання енергії тягне за собою накладення штрафу на таких суб'єктів у розмірі, що дорівнює добутку різниці між цільовим показником і фактично досягнутим обсягом скорочення споживання і подвійною середньозваженою ціною енергоресурсу.	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів в Україні

45	19/5	У випадку перешкоджання здійсненню енергосервісу енергопостачальними організаціями, операторами розподільних систем, теплотранспортуючими організаціями виконавці енергосервісу чи замовники енергосервісу можуть звертатися до відповідного органу ліцензування з вимогою про усунення порушень законодавства та ліцензійних умов.	При такій редакції організації не несуть реальної відповідальності	У випадку перешкоджання здійсненню енергосервісу енергопостачальними організаціями, операторами розподільних систем, теплотранспортуючими організаціями тягне за собою накладення штрафу на таких суб'єктів у розмірі тридцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Також виконавці енергосервісу чи замовники енергосервісу можуть звертатися до відповідного органу ліцензування з вимогою позбавлення таких суб'єктів ліцензійних умов.	Сакалюк Дмитро, ГО «Екоклуб»
46	20/1	"Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом, крім статті 6, яка вводиться в дію через 18 місяців з дня набрання чинності цим Законом та частини шостої статті 11, яка вводиться в дію через 24 місяці з дня набрання чинності цим Законом. До дня введення в дію статті 10 енергетичним аудитором вважається особа, яка проводить енергетичний аудит."	Положення "енергетичним аудитором вважається особа, яка проводить енергетичний аудит."	"Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом, крім статті 6, яка вводиться в дію через 18 місяців з дня набрання чинності цим Законом та частини шостої статті 11, яка вводиться в дію через 24 місяці з дня набрання чинності цим Законом."	Литвин Вадим, Асоціація енергоаудиторів України